

Forslag

til

Lov om ændringer i skifteloven.

(Vedtaget af folketinget ved 3. behandling den 13. december 1963.*)

§ 1.

I lov nr. 155 af 30. november 1874 om skifte af dødsbo og fællesbo m. v. foretages følgende ændringer:

1. § 47 affattes således:

„§ 47. Enhver arving er berettiget til for sin arvelod at fordrø udlæg efter vurdering, dog ikke i fast ejendom; værgens påstand herom på en umyndigs vegne godkendes af skifteretten, når det skønnes at være til den umyndiges gavn. Forlanger flere arvinger udlæg i den samme ting, bliver det ved lodtrækning at afgøre, hvem der skal have fortrinnet. Ting, der har særlig erindringsværdi for familien, skal den arving, fra hvis slægt eller slægtsgren tingen stammer, dog være fortrinsberettiget til at få udlagt. Om den efterlevende ægtefælles rettigheder på skifte henvises til § 61 a, 1. punktum, samt §§ 62 a-62 e og § 63.“

2. Overskriften til *kapitel 5* ændres til:

„*Om behandling af dødsboer, når der er en efterlevende ægtefælle.*“

3. § 57 affattes således:

„§ 57. Såfremt skifteretten skønner, at der under hensyn til den efterlevende ægtefælles særlige rettigheder intet bliver at udlodde til arvingerne, og ægtefællen erklærer at ville overtage ansvaret for afdødes gæld, kan såvel fællesboet som afdødes særeje uden skiftebehandling udlægges til ægtefællen.“

I øvrigt bliver afdødes bodel og særeje at skifte efter lovens almindelige regler med de afvigelser, der følger af reglerne i § 61 a, §§ 62 a-62 e og § 63, medens den efterlevende ægtefælles bodel skiftes efter nedenstående regler. Hans særeje kan inddrages under skiftet i den udstrækning, det er nødvendigt til fyldestgørelse af de krav, der omhandles i § 23 i lov nr. 56 af 18. marts 1925 om ægteskabets retsvirkninger og i arvelovens § 21.

Har den efterlevende ægtefælle hensiddet i uskiftet bo, behandles hele boet efter nedenstående regler.“

4. § 58 affattes således:

„§ 58. Under skiftet beholder den efterlevende ægtefælle rådigheden over sin bodel. Er der særlig grund til at befrygte, at han utilbørligt vil forrykke bodelens stilling, kan skifteretten dog helt eller delvis fratage ham rådigheden over bodelen under skiftet. Rådighedsfratagelsen tinglyses efter de i lov om tinglysning nr. 111 af 31. marts 1926 § 48, stk. 1, indeholdte regler.“

5. § 60, stk. 2, ophæves.

6. § 61, stk. 1, ophæves.

7. Som ny § 61 a indføjes:

„§ 61 a. Har den efterlevende ægtefælle anvendt midler af sit særeje til bedste for sin bodel, kan han forlods udtage vederlag herfor af sin bodel. Under samme betingelse kan den førstafdøde ægtefælles arvinger for-

Justitsmin. j. nr. L. A. 176/61.

*) Se FT: 103, 583, 1744, 1900; A. 109; B. 53, 81. Lov nr. 412 af 18. dec. 1963.

lods udtage vederlag af førstafdødes beholdne bodel.“

8. § 62, stk. 2, ophæves.

9. § 62 a affattes således:

„§ 62 a. Den efterlevende ægtefælle har ret til forlods at udtage genstande, som udelukkende tjener til hans personlige brug, for så vidt deres værdi ikke står i misforhold til ægtefællernes formueforhold.

Den efterlevende ægtefælle har endvidere ret til forlods at udtage genstande, der er erhvervet til børnenes brug.“

10. Som ny § 62 b indføjes:

„§ 62 b. Er boet af ringe værdi, kan den efterlevende ægtefælle udtage bohave, arbejdsredskaber og andet løsøre i det omfang, hvori det skønnes nødvendigt, for at han kan opretholde hjemmet eller sit erhverv, selv om der derved tilfalder ham mere end hans boslod og arvelod.

Den efterlevende ægtefælle har altid ret til af boet at udtage så meget, at værdien heraf sammenlagt med hans boslod og arvelod og hans særeje udgør indtil 12.000 kr.“

11. Som ny § 62 c indføjes:

„§ 62 c. Den efterlevende ægtefælle er berettiget til af fællesboet at fordre udlæg efter vurdering for sin boslod og arvelod også i fast ejendom. Ønsker ægtefællen og arvinger udlæg i samme ting, har ægtefællen fortrinnet.

Overstiger værdien af de ejendele, som den efterlevende ægtefælle ønsker udlagt, hans boslod og arvelod, skal han desuagtet være berettiget til at få dem udlagt mod at udbetale det overskydende beløb kontant til de øvrige arvinger.“

12. Som ny § 62 d indføjes:

„§ 62 d. I afdødes særeje kan den efterlevende ægtefælle fordre udlæg efter vurdering, for så vidt angår hans arv af særejet. Udlæg kan også forlanges i fast ejendom. Ægtefællen har fortrin fremfor andre arvinger, der ønsker udlæg i samme ting.“

13. Som ny § 62 e indføjes:

„§ 62 e. Bestemmelserne i §§ 62 c og d

finder ikke anvendelse på ting, hvorover den førstafdøde ægtefælle har rådet ved testamentene i medfør af arvelovens § 66.“

14. § 63 affattes således:

„§ 63. I det omfang, arven til afdødes umyndige livsarvinger ikke kan udredes uden afhændelse af fast ejendom eller løsøre, som er nødvendige, for at den længstlevende kan opretholde hjemmet eller sit erhverv, eller uden at den længstlevende berøves andre midler, som er nødvendige herfor, kan skifteretten mod en efter forholdene passende sikkerhed give ægtefællen henstand med udbetalingen af arven, indtil børnene bliver myndige. Nærmere regler herom fastsættes af justitsministeren.“

15. Kapitel 6 affattes således:

„VI.

Om skifte ved separation og skilsmisse m. v.

§ 64. Når et ægteskab er opløst ved skilsmisse eller omstødelse, samt når ægtefæller er blevet separeret, eller der er afsagt dekret om bosondring, finder offentligt skifte af fællesbo sted, såfremt en af ægtefællerne begærer det.

§ 64 a. Begæring om skifte indgives til skifteretten på det sted, hvor ægtefællerne har bopæl. Har de ikke bopæl i samme retskreds, foretages skiftet af skifteretten på det sted, hvor de sidst har haft fælles bopæl, såfremt en af dem fortsat har bopæl i retskredsen. Medmindre der af ægtefællerne træffes anden aftale, foretages skiftet i øvrigt af skifteretten i den retskreds, hvor den af ægtefællerne, mod hvem kravet om skifte er rettet, har bopæl.

Dersom ingen skifteret efter reglerne i stk. 1 kan tage boet under behandling, kan justitsministeren, såfremt mindst én af ægtefællerne har tilknytning til Danmark, efter begæring bestemme, at skifte skal finde sted her i landet. Justitsministeren bestemmer i så fald tillige, hvilken skifteret der skal foretage skiftet.

§ 65. Efter registrering og vurdering foretages opgørelse over hver ægtefælles bodel.

Har en ægtefælle tillige særeje, bliver også dette at inddrage under skiftet i den udstrækning, det er nødvendigt til fyldestgørelse af de krav, der omhandles i § 23 i lov nr. 56 af 18. marts 1925 om ægteskabets retsvirkninger.

Grundlaget for de i stk. 1 nævnte opgørelser er de aktiver og passiver, der hører til bodelene på tidspunktet for formuefælleskabets ophør, for bosondring dog tidspunktet for bosondringsbegæringens indgivelse. Hvis rigtigheden af den af en ægtefælle opgivne gæld bestrides af den anden ægtefælle, afgør skifteretten, om gældsposten kan tages i betragtning ved opgørelsen.

Ved opgørelsen af bodelene medregnes ikke de krav mellem ægtefæller, som omhandles i §§ 47 og 67 i lov nr. 276 af 30. juni 1922 om ægteskabs indgåelse og opløsning. Krav på forfaldne underholdsbidrag medregnes ikke som aktiv i den berettigede ægtefælles bodel.

§ 65 a. Findes der gæld, for hvilken begge ægtefæller hæfter, har enhver af dem ret til at forlange, at den anden betaler den del af gælden, som endeligt skal bæres af ham, eller at der stilles ham sikkerhed for, at gælden betales.

I tilfælde af uenighed mellem ægtefæller om, hvilken del af en dem begge påhvilende gæld der endeligt skal bæres af hver af dem, afgøres spørgsmålet af skifteretten.

§ 66. Under skiftet beholder hver af ægtefællerne rådigheden over sin bodel. Er der særlig grund til at befrygte, at en ægtefælle vil forrykke sin bodels stilling, kan skifteretten dog helt eller delvis fratage ham rådigheden over bodelen under skiftet. Rådighedsfratagelsen tinglyses efter de i lov om tinglysning nr. 111 af 31. marts 1926 § 48, stk. 1, indeholdte regler.

§ 66 a. Har en ægtefælle efter separation eller skilsmisse, efter dom til omstødelse eller efter indgivelse af begæring om bosondring disponeret over ejendele eller indkasseret fordringer, som hører til hans bodel, skal han aflægge regnskab til skifteretten.

§ 67. Et skifte mellem ægtefæller indskrænker ikke kreditorernes adgang til at

forfølge deres ret på samme måde, som om intet skifte fandt sted.

§ 67 a. Har en ægtefælle et krav mod den anden ægtefælle af den i § 65, stk. 3, nævnte art, kan han under skiftet forlange det dækket af den anden ægtefælles lod i boet.

§ 68. Udviser den i henhold til § 65 foretagne opgørelse af en ægtefælles bodel overskud, deles dette ligeligt mellem ægtefællerne, medmindre andet følger af nedenstående bestemmelser eller af ægteskabslovgivningens regler.

En ægtefælle bliver ikke ved at modtage udlæg for sin lod i den anden ægtefælles bodel ansvarlig for dennes gæld. Om ægtefællen er pligtig at tilbagegive det modtagne til kreditorernes fyldestgørelse, afgøres efter konkurslovens regler om retshandlers afkræftelse.

§ 68 a. Hver af ægtefællerne har ret til forlods at udtage genstande, som udelukkende tjener til hans personlige brug, for så vidt deres værdi ikke står i misforhold til ægtefællernes formueforhold.

Genstande, der er erhvervet til børnenes brug, kan udtages forlods af den ægtefælle, der har forældremyndigheden over børnene.

§ 69. Ved skifte i anledning af ægteskabs omstødelse udtager hver ægtefælle forlods så meget af fællesboet, som svarer til, hvad han har indbragt i boet ved ægteskabets indgåelse eller gennem senere erhvervelse ved arv eller gave, eller hvad han har overført til fællesboet fra eget særeje. Strækker den fælles formue ikke til, sker der forholdsvis afkortning.

§ 69 a. Har en ægtefælle indbragt den væsentligste del af fællesboet på den i § 69 angivne måde, og vil en lighedeling være åbenbart urimelig, navnlig fordi ægteskabet har været kortvarigt og uden økonomisk fælleskab af betydning, kan det ved skifte i anledning af separation, skilsmisse eller bosondring efter begæring bestemmes, at boets deling skal finde sted således, at bestemmelserne i § 69 bringes til anvendelse i det omfang, dette findes begrundet.

§ 69 b. Har en ægtefælle anvendt midler af sit særeje til bedste for sin bodel, kan han forlods udtage vederlag herfor af sin bodel.

§ 70. Kan en ægtefælle ikke inden for den del af boet, som tilfalder ham, udtage bohave og andet løsøre, der er nødvendigt til opretholdelse af hjemmet, og har han ikke udsigt til på anden måde at kunne skaffe det fornødne, kan det efter begæring bestemmes, at en større del af boet skal tilfalde ham.

§ 70 a. Ved bodelingen er hver af ægtefællerne berettiget til at kræve boets ejendele udlagt efter vurdering.

Kræver ægtefællerne udlagt samme ejendel, skal den ægtefælle, til hvis bodel den hører, have fortrinsret. Der gælder dog herfra følgende undtagelser:

- 1) Fast ejendom, der udelukkende eller hovedsagelig er beregnet til familiens bolig, kan udlægges til den anden ægtefælle, såfremt boligen skønnes at være af den væsentligste betydning for denne ægtefælle af hensyn til hjemmets opretholdelse.
- 2) Fast ejendom, der har tjent til sommerbolig for familien, kan udlægges til den anden ægtefælle, såfremt sommerboligen skønnes at være af den væsentligste betydning for denne.
- 3) Erhvervsvirksomhed kan udlægges til den anden ægtefælle, såfremt virksomheden udelukkende eller dog i det væsentlige er blevet drevet af denne.
- 4) Arbejdsredskaber og andet erhvervs-løsøre kan udlægges til den anden ægtefælle i det omfang, dette skønnes rimeligt af hensyn til fortsættelsen af erhvervet.
- 5) Bohave og andet løsøre, der har hørt til det fælles hjem, kan udlægges til den anden ægtefælle i det omfang, dette skønnes rimeligt af hensyn til opretholdelsen af hjemmet, eller i øvrigt fordi genstandene særligt har tjent den pågældende ægtefælles behov.

Finder udlæg ikke sted efter de i stk. 1 og 2 indeholdte regler, afhændes ejendelen på den i §§ 27 og 28 angivne måde.

§ 70 b. Udlæg efter vurdering kan finde sted, selv om værdien af det udlagte overstiger ægtefællens lod i boet. Det over-skydende beløb må betales til den anden ægtefælle. Efter skifterettens nærmere bestemmelse kan der i særlige tilfælde tilstås afdragsvis betaling af beløbet mod en af skifteretten fastsat rente og mod en sikkerhed, som efter ægtefællernes formueforhold skønnes passende.“

16. § 78, stk. 2, ophæves.

17. § 83, stk. 2, affattes således:

„Ved kgl. bevilling kan en eller flere myndige, pålidelige og vederhæftige personer beskikkes til som eksekutorer uden dømmende myndighed at behandle et dødsbo. Bevillingen meddeles af justitsministeren eller af den, han bemyndiger dertil. Boet udleveres til eksekutorerne af skifteretten og bliver at behandle efter reglerne i denne lov. De i den øvrige lovgivning indeholdte bestemmelser angående eksekutors forhold forbliver i kraft.“

18. § 91 ophæves.

§ 2.

Denne lov træder i kraft den 1. april 1964.

§ 3.

Tidspunktet for arveladerens død er bestemmende for, om reglerne i § 1, nr. 1-14 og 16-18, eller hidtil gældende ret skal anvendes. De nye regler finder dog også anvendelse på skifte af uskiftet bo, såfremt den længstlevende ægtefælle dør efter lovens ikrafttræden, eller skifte i den længstlevendes levende live begæres efter dette tidspunkt.

Tidspunktet for afsigelse af dom i første instans til separation, skilsmisse eller ægteskabets omstødelse eller skifterettens kendelse om bosondring er bestemmende for, om reglerne i § 1, nr. 15, eller hidtil gældende ret skal anvendes. Gives separation eller skilsmisse ved bevilling, er tidspunktet for bevillingens meddelelse afgørende.

§ 4.

Fra lovens ikrafttræden ophæves Danske Lov 5-2-24 og 26, reskript af 7. februar 1794

angående sikkerhed og rigtighed for umyndiges midler m. v. § 2, plakat af 19. august 1823 angående en udvidelse og nærmere bestemmelse af rescr. 7. februar 1794, 2 § og fr. 21. juni 1799, plakat af 13. april 1824 at rescr. 7. februar 1794, 2 § og plakat 19. august 1823 maae extenderes til at gielde for Kiøbenhavn, lov af 26. maj 1868 indeholdende bestemmelser angående forvaltningen af umyndiges midler § 12, lov nr. 276 af 30. juni 1922 om ægteskabs ind-

gåelse og opløsning § 66, stk. 2, samt lov nr. 56 af 18. marts 1925 om ægteskabets retsvirkninger § 23, stk. 2, 2. punktum.

§ 5.

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kgl. anordning sættes i kraft for Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Gustav Pedersen.

/ Cl. Munck.